

29.12.2015.

Gudriem.lv: lai dzīvotu komfortabli iedzīvotājiem mēnesī nepietiek ar 300 – 400 EUR. Gada laikā vajadzības ir augušas

Pēc salīdzināšanas portāla Gudriem.lv veiktā pētījuma datiem, 98,6% aptaujāto šogad ir ekonomējuši uz atsevišķām precēm un pakalpojumiem. Katrs trešais (30,2%) uzskata, ka, ja viņa alga būtu lielāka par 300 – 400 EUR, tad nebūtu nepieciešams ekonomēt katru mēnesi. Gada laikā cilvēku vajadzības ir augušas: pagājušajā gadā respondenti visbiežāk minēja 200 – 300 EUR. Arī iedzīvotāju optimisms ir palielinājies: 2014.gada beigās 57% aptaujāto bija pārliecināti, ka viņu materiālais stāvoklis drīz uzlabosies, savukārt šogad par to ir pārliecināti 61,6% aptaujāto.

«Kāds ir bijis aizvadītais gads latviešu ģimenei, uz ko ir nācies taupīt un kas tika gaidīts 2015. gadā?»- šai tēmai ir veltīta decembra tradicionālā aptauja portālā Gudriem.lv. Aptaujā piedalījās 371 respondents. Aptaujas rezultātā noskaidrots, ka piecu gadu laikā ievērojami samazinājies to iedzīvotāju skaits, kuri ir taupījuši uz pārtiku un pirmās nepieciešamības precēm. 2011.gadā 15,6% respondentu apgalvoja, ka viņiem ir nācies samazināt savus izdevumus pārtikai vai izvēlēties daudz lētākus produktus. Savukārt, 2013.gadā savus izdevumus pārtikas iegādei samazinājuši 9,2% aptaujāto, pagājušajā gadā - 5,5% aptaujāto, bet šogad 6% aptaujāto. Šogad ģimenes lielākoties ir ekonomējušas ceļojumiem (16,1%), atpūtai (13,8%), izklaidei, restorānu un kafejnīcu apmeklēšanai (15,2%).

Interesanti, ka piecu gadu laikā ir samazinājies to iedzīvotāju skaits, kuri ir samazinājuši savus izdevumus izglītībai, 2011.gadā tie bija 6,1%, savukārt šogad tikai 2,3%. Tikai 1,4 % aptaujāto atzina, ka viņiem nav nācies no kaut kā atteikties, pērn to atzina 2,6% aptaujāto, 2013.gadā 1,6% un 2012.gadā 1,7%. Aptaujas rezultāti liecina, ka lielākajai daļai Latvijas iedzīvotāju finansiālais stāvoklis pēdējo divu gadu laikā ir kļuvis daudz stabilāks. Piemēram, iedzīvotāji daudz mazāk ekonomē dāvanām draugiem, šogad to min 6,5%, pērn 8,4% aptaujāto. Šogad transporta izdevumiem mazāk tērējuši 8,3%, pagājušajā gadā 10,1% aptaujāto. Tomēr tāpat kā pagājušajā gadā lielākā respondentu daļa atzīst, ka viņiem joprojām ir jāsamazina savi izdevumi, kas liecina par iedzīvotāju zemo maksātspēju.

Liela daļa aptaujāto 30,2% atzina, ka, lai pietiktu līdzekļu visam nepieciešamajam, darba algai būtu jāpieaug par 300 - 400 EUR mēnesī. 27,9% respondentu atzina, ka vēlmais algas pieaugums būtu 400 un vairāk eiro mēnesī. Pērn respondentu vēlmes bijušas pieticīgākās – lai pietiktu naudas visam nepieciešamajam, visbiežāk respondentu vidū tika norādīti 200 - 300 EUR. Šobrīd tāda summa apmierinātu vien 18,6% respondentu, 2014. gada - 31,3%.

Uz aptaujas jautājumu “Ko Tu darīji brīžos, kad nepietika nauda līdz nākamajai algas dienai?” lielākā daļa respondentu - 40,8% atbildēja, ka sāktu ekonomēt, kā vien spētu. Interesanti, ka piecu gadu laikā pastāvīgi samazinās to respondentu skaits, kuri sāk ekonomēt tikai tad, kad sāk pietrūkt naudas. 2011. gadā tādi bija 46%, savukārt pērn – 44,7%. Kopš 2011. gada ir palielinājies arī to respondentu skaits, kuri finansiālu grūtību dēļ meklētu papildus peļņas iespējas. 2011. gadā tādi bija 16,9%, bet 2014. gadā jau 17,8%, savukārt šogad – 20% respondentu.

19,2% respondentu atbildējuši, ka finansiālu grūtību gadījumā aizņemtos naudu no draugiem un paziņām. Pirms četriem gadiem no draugiem un paziņām bija gatavi aizņemties vien 17,6%

aptaujāto. Savukārt 10% atbildējuši, ka nonākuši finansiālās grūtības, vēršoties pie ātro kredītu sniedzējiem, lai aizņemtos nepieciešamo summu (pērn tādi bijuši 9,1%). Respondenti vēl minējuši tādas papildus ienākumu gūšanas veidus, kā pārmaksāto nodokļu atmaksa, piemaksa jau esošajā darba vietā, aizņemšanās no radniekiem, kā arī sev nevajadzīgo mantu pārdošana vai nodošana lombardā.

Atbildot uz Gudriem.lv jautājumu par to, vai nākamajā gadā uzlabosies respondentu finansiālais stāvoklis, 61,6% norādījuši, ka “Jā” vai “Visdrīzāk, ka jā”. Pēdējo četru gadu laikā optimistiski noskaņoto respondentu skaits ir pastāvīgi audzis – 2011. gadā savā materiālā stāvokļa uzlabošanu prognozēja 52,7% aptaujāto, pagājušajā gadā – 57%. Gandrīz tikpat daudz ir pesimistiski noskaņotie, kuri domā, ka viņu materiālais stāvoklis pasliktināsies. Pērn tādu bija 18,8%, savukārt šogad 22,9%.

Respondentiem tika jautāts “No kā ir atkarīga Tava materiālā stāvokļa uzlabošanās?”, pagājušajā gadā 39,1% atbildējuši, ka viņu materiālā stāvokļa uzlabošanās atkarīga tikai no viņiem pašiem, savukārt šogad tādu respondentu skaits ir nedaudz samazinājies - 38,4%. Katrs piektais respondents (22,1%) ir pārliecināts, ka viņu materiālā stāvokļa uzlabošanās ir atkarīga no darba devēja (pērn šādi atbildējuši vien 14% aptaujāto). 18,6% respondentu uzskata, ka stāvokļa uzlabošanās viņu maciņos ir atkarīga no ekonomiskās situācijas valstī (pagājušajā gadā šādi atbildējuši 21,1%), savukārt 11,6% uzskata, ka viņu materiālā stāvokļa uzlabošanās atkarīga no situācijas nozarē, kurā viņi strādā (salīdzinot, 2014. gadā šādi atbildējuši 10,2%). Tikai 2,3% aptaujāto uzskata, ka materiālās situācijas uzlabošanās atkarīga no zvaigžņu un planētu stāvokļa. Interesanti, ka 2014. gadā šādu atbildi bija izvēlējušies 11% respondentu.

Ar kādu noskaņojumu iedzīvotāju vidū tiks sagaidīts Jaunais Gads? Vislielākās bažas iedzīvotājos rada izdevumu palielināšanās. Visbiežāk respondenti atbildējuši, ka viņus uztrauc cenu kāpums pārtikai un pirmās nepieciešamības precēm. Kā faktorus, kas varētu negatīvi ietekmēt viņu labklājību, respondenti minējuši pievienotās vērtības nodokļa pieaugumu daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanai, kā arī akcīzes nodokļa pieaugumu degvielai. Turklāt, respondentus uztrauc arī elektrības un gāzes cenu kāpums, kā arī darba algas samazinājums. Kā faktorus, kas pozitīvi ietekmētu mājsaimniecību budžetu, respondenti minējuši minimālās algas pieaugumu par 10 EUR (no 360 uz 370 EUR), kā arī diferencēta neapliekamā minimuma ieviešana, kas palielinās ienākumus tiem, kuri saņem zem 380 EUR pirms nodokļu nomaksas.